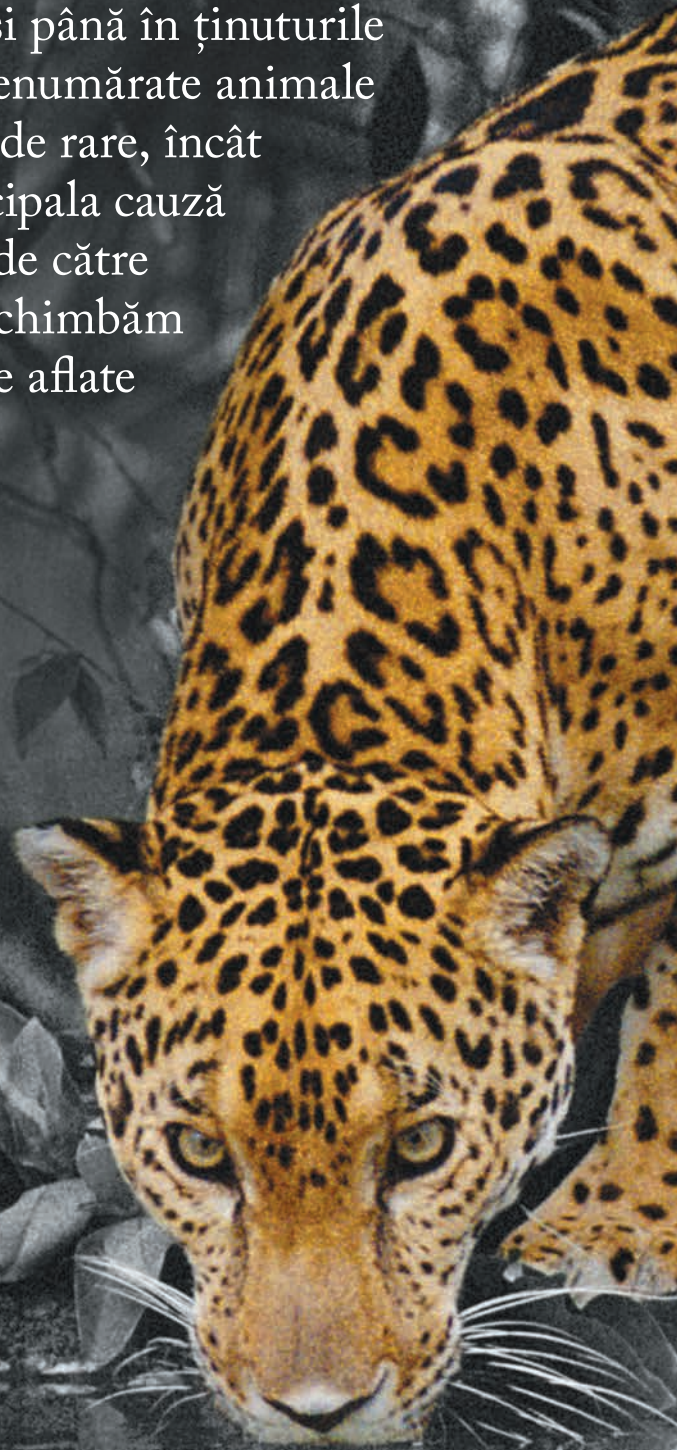

Animale în pericol

1 Pretutindeni pe glob, sălbăticiunile, plantele și locurile lor de trai dispar cu repeziciune. Din pădurile tropicale umede și până în munți, din deșerturi și până în ținuturile arctice, și chiar în adâncul oceanelor, nenumărate animale se află în pericol. Unele sunt acum atât de rare, încât în curând vor dispărea fără urmă. Principala cauză o constituie distrugerea lumii naturale de către oameni. Așadar, este momentul să ne schimbăm modul de acțiune și să salvăm animalele aflate în pericol.

► Cea mai mare felină din America, jaguarul, este în pericol din cauza pierderii habitatului său. În plus, este adesea împușcat sau prins în capcane, atunci când atacă animalele de la ferme, animalele de companie și chiar oamenii.

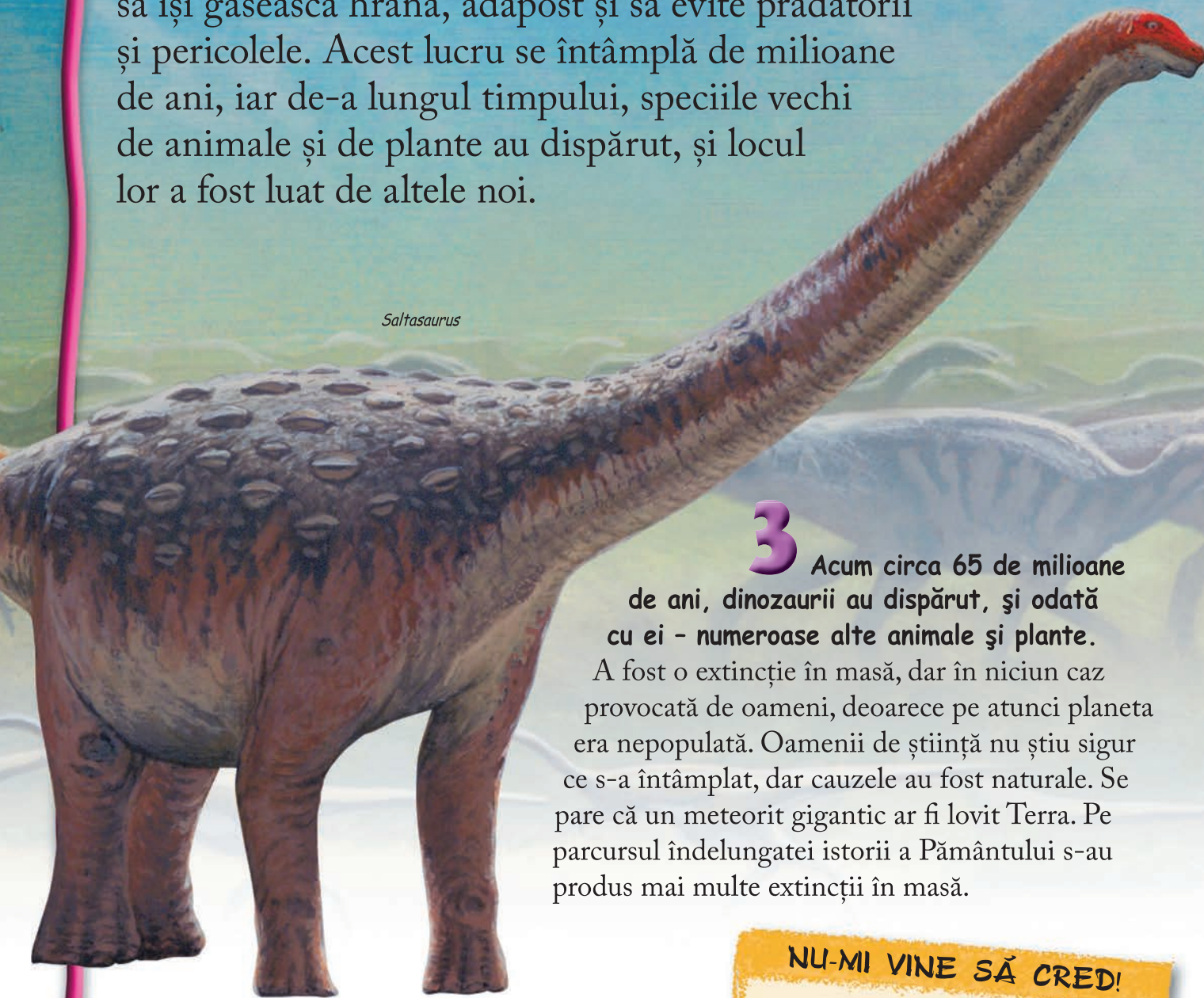

Dispărute de multă vreme

2 Într-un anumit sens, animalele și plantele s-au aflat întotdeauna în pericol. Ființele trebuie să își găsească hrană, adăpost și să evite prădătorii și pericolele. Acest lucru se întâmplă de milioane de ani, iar de-a lungul timpului, speciile vechi de animale și de plante au dispărut, și locul lor a fost luat de altele noi.

Saltasaurus

3 Acum circa 65 de milioane de ani, dinozaurii au dispărut, și odată cu ei - numeroase alte animale și plante.

A fost o extincție în masă, dar în niciun caz provocată de oameni, deoarece pe atunci planeta era nepopulată. Oamenii de știință nu știu sigur ce s-a întâmplat, dar cauzele au fost naturale. Se pare că un meteorit gigantic ar fi lovit Terra. Pe parcursul îndelungatei istorii a Pământului s-au produs mai multe extincții în masă.

▲ Imensul *Saltasaurus*, lung de 12 metri și cântărind 8 tone, a fost unul dintre ultimii dinozauri. Este posibil ca, acum 65 de milioane de ani, el să fi văzut prăbușirea meteoritului uriaș pe Pământ, care a dus la pieirea a milioane de plante și animale.

NU-MI VINE SĂ CRED!

99 din 100 de specii care au trăit vreodată pe Pământ au dispărut pentru totdeauna.

Pteranodon

4 Astăzi, de când pe Pământ există oameni, animalele dispar într-un ritm mult mai rapid decât în trecut. Mamuții lănoși au supraviețuit până acum 10 000 de ani, lucru ce poate fi legat, în parte, de sfârșitul epocii glaciare, deoarece nu s-ar fi putut adapta la o climă mai caldă. Dar și vânătorii sunt, probabil, responsabili pentru dispariția lor.

Meteorit uriaș

5 Multe alte animale mari au dispărut în ultimele milenii. Printre acestea se numără rinocerii lănoși, urșii de peșteră, o specie de lup din America (*dire wolf*) și cerbul uriaș. Unele dintre aceste extincții s-au produs pe măsură ce oamenii se răspândeau pe glob.

Grup de Edmontosaurus

6 Odată cu trecerea secolelor, din Antichitate până în Evul Mediu, tot mai multe animale au ajuns să fie în pericol. Bourul, un erbivor de mari dimensiuni, considerat strămoșul vitelor domestice de astăzi, a fost vânat de oameni până la dispariție.

Ultimul exemplar a murit în 1627 într-o pădure din Polonia.

◀ Datorită blănii dese care reținea căldura generată de trupurile lor masive, rinocerii lănoși erau bine adaptați la frig. Probabil că nu au putut să facă față vremurilor calde care au urmat după epoca glaciară, de aceea au dispărut și ei.

Prea târziu pentru a mai fi salvate

7 În ultimele secole, multe specii de animale au ajuns să fie periclitate și zeci dintre ele au dispărut. Printre acestea se numără pești, broaște, șerpi, păsări și mamifere. Studiarea cauzelor dispariției lor ne poate ajuta să le salvăm pe cele aflate acum în pericol.

8 Faptul că o specie este foarte răspândită nu e o garanție că aceasta nu va ajunge la dispariție.

Acum vreo 500 de ani existau aproximativ 5 000 de milioane de porumbei călători. Ei au fost vânați și prinși în capcane pentru carnea lor, iar locurile în care trăiau – ocupate de culturi agricole și de ferme de animale. Ultimul porumbel călător, „Martha”, a murit în 1914 într-o grădină zoologică din Cincinnati.

9 De la descoperirea vacii-de-mare a lui Steller și până la dispariția ei au trecut mai puțin de 30 de ani. Cântărind 3 tone și trăind în ținuturile arctice, acest sirenian era înrudit cu lamantinii și dugongii. Descrisă pentru prima dată de oamenii de știință în 1741, vaca-de-mare a lui Steller a fost vânată atât de excesiv, încât, în anul 1768, s-a constatat că a dispărut.

TEST

Cine a dispărut mai întâi?
Aranjează aceste animale în ordinea datei de dispariție, de la cea mai veche la cea mai recentă.

- A. Pasărea Dodo;
- B. Antilopa albastră;
- C. Tigru tasmanian;
- D. Porumbelul călător;
- E. Vaca-de-mare a lui Steller.

Răspuns:
A: E; B: D; C:

▲ În ciuda dimensiunii sale impunătoare, cu o lungime de 8 metri și o greutate de elefant, vaca-de-mare a lui Steller a fost măcelărită de marinari pentru carne, grăsime și piele.

► Pasărea Dodo a devenit un simbol universal al extincției. De la ea au mai rămas doar câteva oase, pene și bucăți mici de piele.

11 Dodo, o pasăre nezburătoare cu aripi mici, de mărimea unui curcan, a fost descoperită pe insula Mauritius din Oceanul Indian. Marinarii care făceau escală pe această insulă prindeau păsările pentru a se aproviziona cu carne proaspătă. Atât de multe exemplare au fost ucise, încât, prin anul 1700, această specie deja dispăruse. Iar în limba engleză a apărut expresia *as dead as a dodo*, adică *mort ca o pasăre Dodo*, folosită și în ziua de azi.

▼ 7 Septembrie este declarată în Australia Ziua Națională a Speciilor Periclitate. Pe această dată, în 1936, a murit la Grădina Zoologică din Hobart, Tasmania, ultimul exemplar de tigru tasmanian.

10 Multe animale au fost periclitate și apoi au dispărut pentru totdeauna.

Printre acestea se numără antilopa albastră din Africa de Sud (în jurul anului 1800), alca uriașă (în anii 50 ai secolului XIX), tigru tasmanian, numit și lupul marsupial (în 1936), și foca din regiunea Caraibilor (în anii 50 ai secolului XX). Lista este foarte lungă și întristătoare.